

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂွံဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပှၤ

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လၢဖျါတြူၤအါရံၤ ၁၄ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြူၤနီၣ်ဂံၢ်- 23-407-D1

တီအူကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်- လၢဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤ SAC ကဘီယူၤဒုးသုး ခးလီၤတၢ်အယံ သဝီဖိသံခံၤ, ဘၣ်ဒိသၢဂၤဒီး တၢ်ပိးတၢ်လီၤဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ (လၢစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်)

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤ ပာ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢ, တီအူကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်
လီၤ. ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၁၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် ထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါဒိၣ်ကီၢ်ဆၢကရူာ် (SAC) အကဘီယူၤဟဲးလီၤတၢ်ခံၣ်အ--
- သဝီ, ထံသးစီကရူာ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. ကဘီယူၤဟဲးလီၤတၢ်အယံ သဝီဖိ သံခံၤ, အကျါအပုၣ်ဃုာ်ဒီးဖိသုၣ် ၁၂
နံၣ်တဂၤဒီး အဂၤသၢဂၤ ဘၣ်ဒိတဆဲးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ကဘီယူၤဟဲးလီၤတၢ်အံၤ ဘၣ်ဟးဂီၤဃုာ်စ့ၢ်ကီၢ် သဝီဖိတၢ်ပိးတၢ်လီၤ
တဖုၣ် ဒိအမ့ၢ် ဟံၣ်တဖုၣ်, တၢ်ဘၢယွၤသရိၣ်တဖျါ, က့ၢ်တဖျါဒီး တၢ်ထုၣ်တၢ်ဘိတဖုၣ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျါလၢ SAC ကဘီယူၤ
ဟဲးလီၤတၢ်အယံ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖုၣ်ပျံၤတၢ်ဒီး ဃုာ်အိၣ်ဆူတၢ်လီၤလၢအဘၣ်ဘၢတဖုၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢမဲာ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကီၢ်
တၢ်ခဲလၢ တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ သဝီဖိတဖုၣ်က့ၢ်အိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်သဝီဘၣ်ဆၢ အိၣ်ဒီးဒီး
တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ ခါဆူညါ SAC ကဘီယူၤကဟဲးလီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.¹

SAC ကဘီယူၤဒုးသုးခးလီၤတၢ်ဖဲ ထံသးစီကရူာ်

ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၁၀သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဟါခိ ၁၂:၂၀ အဆၢကတီၢ် ထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါဒိၣ်ကီၢ်ဆၢကရူာ် (SAC) ကဘီယူၤဒုးသုး
တဘျီ ဟဲယူၤဝုၤဝီဖဲ အ--- သဝီ, ထံသးစီကရူာ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၢ, တီအူကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်တဘျီအဆၢ
ကတီၢ် SAC ကဘီယူၤဒုးသုးတဘျီန့ၣ် တၢ်လီၤကျိဖးဒိၣ်ချဲတဖုၣ်ဒီး လီၤတံာ်လၢ တၢ်လူၢ်လၢအအိၣ်ဖဲ သဝီမ့ၢ်ထီၣ်တကပၤ
န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချဲတဖျါ လီၤတံာ်ဘၣ်တၢ်ဘၢယွၤသရိၣ်အိၣ်လၢ တၢ်လူၢ်ခိၣ်အယံ ဒၢလွဲအခိၣ်ဒုးဒီး မဲာ်ကလၢခံဘၣ်သ့ၣ်ဖး

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢဒိၣ်ဖဲဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢလီၤကဝီၤ
ပှၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲတီအူကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤလၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်
ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖုၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖုၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖုၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤ
လၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးရဲပုးအီၤထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒုၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်
တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ဝဲန့ၣ်လီၤ. မုၢ်နံၤဝဲန့ၣ်လီၢ်ခံ SAC သုးကဘီယုၤ (ဟၤလံၤခိၣ်ပတၢၣ်) တဘျီ ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ချံ ဃုၣ်ဒီးကျိစး ခံဘျီတဘျီဖဲ တၢ်လူၢ်အဂၤတတီၤလၢအအိၣ်ဖဲ အ--- သဝီမုၢ်န့ၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. ကဘီယုၤဟဲခးလီၤတၢ်တဘျီအံၤအဆၢကတီၢ် သဝီဖိဟံၣ် (၁၅) ဖျါလၢအအိၣ်ဖဲတၢ်လူၢ်ခိၣ်ဟးဂီၤကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်တဘျီအံၤ ဟးဂီၤအါထီၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်ဘါယုၤသရိၣ် တၢ်ဒုၣ်ကပၤန့ၣ်လီၤ. ကိုလၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢသဝီပူၤတဖျါ အတၢ်ဒုၣ်ကပၤဟးဂီၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ် (၁၅)ဖျါအကျါ ဟံၣ်တဖျါန့ၣ် ကျိဖးဒိၣ်ချံလီၤတၢ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးဘၣ်ဒီးကျိစးချံန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိယဲၤဂၤလၢအမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်တဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် နီၢ်ဟ--- ဒီး အဖိသၢဂၤ ဒီး အဖိဒိၣ်ခွါတဖျါ အအိၣ်လၢဟံၣ်တဖျါန့ၣ်အပူၤ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးဘၣ်သံဘၣ်ပုၢ် ဒီဖျါကဘီယုၤ ဟဲခးလီၤ တၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ. [ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်နီၢ်ဟ--- အဝၤန့ၣ်တအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်]. ဒီဖျါလၢ ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အဃိ စီၤဘ--- လၢ (ဖိဒိၣ်ခွါ) အသးနံၣ်အိၣ် ၁၂ နံၣ်န့ၣ် ကျိဖးဒိၣ်အက့အခိဘၣ်အခိၣ်လီၢ်ခံဒီး သံတဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိဃီဖိ အဂၤလွံၢ်ဂၤ ဘၣ်ဒိနးနးကလဲာ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဟ--- (သးနံၣ်အိၣ် ၄၅ နံၣ်) န့ၣ်ဘၣ်တၢ်လဲၤဆုၢ်အိၣ်ဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါ ဒီး [မ့ၢ်လၢအဘၣ် ဒိနးဒိၣ်မးအဃိ] လၢခံသံဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အဂၤသၢဂၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ စီၤစ--- (သးနံၣ်အိၣ် ၁၄ နံၣ်), စီၤဒ--- (သးနံၣ်အိၣ် ၉ နံၣ်), ဒီး နီၢ်င--- (သးနံၣ်အိၣ် ၁၂ နံၣ်) န့ၣ်လီၤ. စီၤစ--- အဟၢဖၤဘၣ်ဒိ, စီၤဒ--- အခိၣ်ဘၣ်ဒိ, ဒီး နီၢ်င--- အဖဲဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဒုၣ်အံၤ အဟံၣ်ခိၣ်ဒုးလၢဘၣ်တၢ်တုၤထီၣ်အိၣ်ဒီးထးဘၣ်ဝါ, ဒီး ဟံၣ်ဒုၣ်လၢသ့ၣ်န့ၣ် ဟးဂီၤဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖျါအိၣ်လၢ ဟံၣ်ဝဲန့ၣ်အပူၤတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါကဘီယုၤဟဲခးလီၤတၢ်အံၤအဃိ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဂၤ လၢအအိၣ် ဖဲအ--- သဝီ အသးထူၣ်တဖျါ, ဖၤလၢ (မးအံး) ထူၣ်တဖျါ ဒီး ဃီထူၣ်တဖျါ ဟးဂီၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါအဂီၢ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖျါ ဃုၢ်အိၣ်လၢပုၢ်ပူၤဒီး တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ SAC ကဘီယုၤဟဲခးလီၤ တၢ်အဆၢကတီၢ်ပုၤလၢအသးပုၢ်တနီၤဃုၢ်အိၣ်တကဲဘၣ်အဃိ အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢကဘီယုၤဟဲခးလီၤ တၢ်အဃိ ဖိသၣ်တဖျါဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်မိပါတဖျါလၢ တၢ်လီၢ်လၢအဘၣ်အဘၢအဃိ ထီၣ်ကိတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢဃုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျါတဖျါ ခံန့ၣ်အလီၢ်ခံဟဲက့ၤလၢ အဝဲသ့ၣ်သဝီန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တနီၤလၢအဟဲက့ၤလၢသဝီပူၤတဖျါ လဲၤထီၣ်က့ၤကိသနာ်က့ၤဖိသၣ်တနီၤပျံၤလၢကဘီယုၤကခးလီၤတၢ်ဒီးတၢ်ခးလီၤနီၤစီၤကျိဖးဒိၣ်ချံကကဲထီၣ်သးဆူညါကဒီးန့ၣ် လီၤ. ဖဲသဝီဖိတဖျါ ဃုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျါလၢ ပုၢ်ပူၤအဆၢကတီၢ် သဝီဖိတနီၤ ဘၣ်တၢ်ခုၣ်ဒီးအိၣ်တဆူၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ SAC ကဘီယုၤဟဲခးလီၤတၢ်အဆၢကတီၢ် **ကမျါတၢ်ဒီသဒါသုး (PDF)** တနီၤအိၣ်လၢ အ--- သဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. PDF တဖျါအံၤ န့ၣ်လီၤအိၣ်လၢသဝီပူၤ ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢအဘူးဒီး ယၤဒိသဝီ, ထံသးစီကရူၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတကဲထီၣ်သးလၢအ--- သဝီပူၤဘၣ်သနာ်က့ SAC ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်လၢသဝီဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တဖျါ ဟဲက့ၤအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် သဝီပူၤလဲၤဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ပျံၤဒီးလၢ SAC ကခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ချံတဖျါဒီး ကဘီယုၤကခးလီၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်သဝီအသီ တဘျီန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖျါဃုၢ်ထီၣ်ဝဲလၢ SAC ကပတုၤခးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်သဝီပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလွံၢ်ဘျးအံၤ ဘျးတၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲ လါဒိၣ်စဲဘျး ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်ဖဲ အ--- သဝီ, ထံသးစိကရၢၢ်, ဒိၣ်ဖးဒိၣ်ကီၢ်ဆဉ်, တီအူကီၢ်ရၢၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖဉ်အံၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ SAC ကဘီယုၤဒးလီၤတၢ်ဖဲ လါစဲးပထုဘျး ၁၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်အဆၢကတီၢ် သဝီဖဲတနီၤအဟံၣ်ဟးဂီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - KHRG)

တၢ်ဂီၤခံဘျးအံၤဘျးတၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲ လါဒိၣ်စဲဘျး ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ အ---သဝီ, ထံသးစိကရၢၢ်, ဒိၣ်ဖးဒိၣ်ကီၢ်ဆဉ်, တီအူကီၢ်ရၢၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအစ့ၣ်တကပဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ SAC ကဘီယုၤဒးလီၤတၢ်ဖဲ လါစဲးပထုဘျး ၁၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်လၢ အ--- သဝီပူၤအဆၢကတီၢ် တၢ်ဘါယုၤ သရိၣ်တဖျၢၣ်ဟးဂီၤဝဲဒီး တၢ်ဂီၤလၢ အထွဲတကပဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ SAC ကဘီယုၤဒးလီၤတၢ်ဖဲ အ--- သဝီပူၤအဆၢကတီၢ် လီၢ်ကဝီၤကွဲတဖျၢၣ် ဟးဂီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - KHRG)

KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤလၢလီၤကဝီၤ သဝီဖိတဂၤလၢအမ့ၢ် နီၢ်ဂ--- လၢအအိၣ်လၢ အ--- သဝီ, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ် ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရၢန့ၣ် ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲဖဲSACကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ အ--- သဝီအဆၢကတီၢ် စီၤဘ--- အိၣ် ၁၂ နံၣ် အသံအဂီၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၤကဝီၤသဝီဖိ)

KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤလၢ လီၤကဝီၤ ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) သုးဖိတဂၤအအိၣ်ဖဲ လၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်လၢ ထံသးစိကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအစ့ၣ်တကပဟံးဖျါထီၣ်လၢ ဖဲ လၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် SAC ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်လၢ အ--- သဝီအဆၢကတီၢ် ကျိဖးဒိၣ်ပိၤဖးထီၣ်အကူအိၣ်တ့ၢ်အဂီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအထွဲတကပဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အပံ သးကျိးဟးဂီၤဝဲအဂီၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၤကဝီၤ KNLA)

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖဉ်ကိာ်

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အံၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၤကဝီၤကရၢသဘျီတဖုလၢ အာ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၤကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကပံးဖျါထီၣ်လီၤကဝီၤပူၤ ကမုၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.